

mener dog ifølge Indvaanernes Udsagn, at denne Art udgiör et eger og nyt Species.

Selskabet fandt denne Afhandling værdig at indrykkes i dets Skrifter, og tilkiændte dens Forfatter, Candidat *Lyngbye*, sin Medaille i Sölv, som et Agtelsestegn.

Som Pröve af en Haandbog i Poetiken, har Professor *Sibbern* i Selskabet forelæst de Paragrapher, der gaae ud paa at bestemme Digtningens eiendommelige Væsen og Formaal; Konstens Forhold til Naturen, og dens Virken efter Ideer og til Ideers Fremstilling; fremdeles de Fordringer, der kunne giøres til et Konstaværk, baade i Hensende til aandelig Gehalt, Form og Detail; endeligen de tvende Hovedretninger i den kunstneriske Stræben, den ideelle og universelle paa den ene, den karakteristiske paa den anden Side, og begges Forening. Den heri udviklede Ideegang, er iövrigt ikke skikket til i Korthed at fremstilles.

I hvilke større eller mindre Districter Danmark i ældre Tider har været indeelt, naar saadan Inddeling er begyndt, hvorpaa den har grundet sig, og hvilke Forandringer den efterhaanden har undergaet, disse Spørgsmaale have megen statshistorisk Interesse. Men skiönt ældre og nyere Lærde have ydet Bidrag til deres Oplysning, er det dog for det meeste ikkun skeet i Forbigaaende og uden noksom fyldestgiørende Resultat. Inddelingernes Navne kiendte man, men i Henseende til deres Oprindelse, Hensigt, Udstrækning, indbyrdes Forhold, successive Forandringer &c. blev stedse meget Mörke tilbage. Professor *Olufsen* har i en Selskabet forelagt Afhandling søgt at bringe mere Lys og Vished i denne Materie, og har til den Ende samlet de forskiellige hidhörende tildeels meger adspredte Data, sammenholdt og bearbejdet dem.

De vigtigste i ældre Tider og i Middelalderen forekommende Inddelinger af Landet ere Sysler, Herreder, Sogne, Bispedømmer, Havnelag. Forf. handler om enhver især. Han anmærker i Almindelighed, at ordentlig Inddeling først kunde ventes fra den Tid ordentlig Statsforfatning begyndte, altsaa fra den Tid da de forskellige Provindser samledes til eet Rige og Christendommen aabnede Veien for en højere borgerlig Cultur og for rolige Næringsveie. Den borgerlige Orden krævede nu Landets Inddeling i større og mindre Districter, og af de forskellige, ved militær, civil, cameralistisk eller kirkelig Hensyn anledigede Inddelinger maatte den militære Inddeling være den ældste, fordi Statens udvortes Sikkerhed kom allerførst i Betragtning.

Af videst Omfang vare de Districter, som kaldtes *Sysler*. Deres Oprindelse er uvis, men i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede vare de almindelige, og det ikke blot i Jylland, ihvorvel de der længst vedligeholdt sig. Ethvert Syssele indbefattede et vist Antal Herreder. Det skiønnes ikke, at Sysler have haft deres egne Övrigheder, men det er vist, at de havde hver sin egen Ret eller Ting, der var forskielligt fra Herredsting og Landsting, uden dog at være en geistlig Domstol, skiönt det vel er troligt, at Sysler efterhaanden gik over til Provstier eller ind under Bispedømmene, saa meget mere, da Sysselting, og dermed Sysler i statistiske Betydning, fra Begyndelsen af 15te Aarhundrede ganske forsvinder, man veed ikke ret, hvorledes.

Gammel, skiönt yngre end Syssel-Inddelingen, er ogsaa den endnu vedvarende Inddeling i *Herreder*. Den var oprindelig især en militær Inddeling, skiönt tillige civil, juridisk og cameralistisk. Forf. gjør det sandsynligt, at den i det mindste gaar tilbage til Harald Blaatands og Gorm den Gamles Tider, men han er overbeviist om,

at den er endnu ældre. Et Herred var indeelt i fire Fierdinger, og denne Fierding-Inddeling var til i Begyndelsen af det 11te Aarhundrede. Forf. godtgjör udförlig, at dens Hovedhensigt var militærisk, og oplyser dette ved Sammenligning ved ligedanne Indretninger hos Germanerne og Angelsachserne. Et Herred var et District, beregnet til at indeholde 100 boesatte Eiendoms-Familier, (ikke til at udrede 100 Mand), i hvilken oprindelige Ansætning Forandringerne i Populationen siden maatte gjöre stor Forandring. Misforstaaelse i denne Henseende har ledet til urigtige og overdrevne Angivelser af Folkemængden.

Inddelingen i *Sogne* begynder med Christendommen, men er neppe bleven ordnet overalt för i sidste Halvdeel af tolvte Aarhundrede, og da saaledes, at ethvert Herred indeeltes i visse Sogne. Betragtninger af Sogne-Inddelingen, saaledes som den er bleven udfört, afgiver Data til Beviis för, at Landet var mindre opdyrket og befolket, da Inddelingen skete.

Indstiftelsen af Bispedömmet anledige *Stiftsinddelingen*. Denne synes at have tilintetgjört Sysler som politisk Inddeling, skiönt Navnene vedbleve, og endnu vedligeholde sig i Jylland.

Havnelag var en Indretning til Leding og Landværn, altsaa militærisk. Dens Beskaffenhed er bleven særdeles misforstaaet, især fordi Hvitfeldt har givet et ganske falsk Begreb om den hele Indretning. Forf. beviser udförligen det Urigtige i Hvitfeldts Beretning, hvilken de fleeste siden uden videre Prövelse have fulgt. Havnelag var en Inddeling, som gik over hele Landet, og ikke blot, som de norske Skibsreder, langs Söekysten. Man har temmelig nöiagtige Opgivelser af deres Antal. Dette var i Knud den Stores Tid för hele Danmark, Sönderjylland, Skaane og Halland iberegnet, 850, men, med Fradrag af disse Provindser, har det övrige Danmark, 570. Indretningen var dog efter al Sandsynlighed ældre end Knud. Forf.

er tilbøielig til at antage, at Herredsfierding og Havnelag, i det mindste i Begyndelsen, svarede til hverandre. Havnelag vare igien inddeelte i enkelte Havne. Deres Beskaffenhed fremstilles nu, især efter jyske Lov; Forf. forklarer, hvorledes det forholdt sig med Ledignspligt, Udskrivning, Bevæbning, Proviantering &c. med Selveieres og Landboers Ansætning, med Chefens (Stryrismandens) Pligter og Rettigheder m. v., ved hvilken Leilighed adskillige Feiltagelser hos Hvitfeld, Suhm o. a. berigtiges.

Eratsraad *Engelstoft* har forelagt Selskabet en Afhandling, hvis Öiemed er at levere en paa Actstykker og autentiske Efterretninger grunder, af partiske Fremstillinger eller eensidige Anskuelser aldeles uafhængig, Beretning om de Begivenheder, som foregik i Skandinavien i det angivne mærkelige Tidsrum, og det med særdeles Hensyn til Anliggenderne i Norge. Den Selskabet her forelagte første Afdeling deraf indbefatter det Tidsrum fra Christopher af Bayrens Död indtil midt i Aaret 1449. Forf. begynder med Betragtninger over Dronning Magrethes politiske Ideer, deres Udspring, Udvikling, Höide og Omfang, ved hvilken Leilighed vises, hvor stort et Tab ogsaa i denne Henseende Kong Olufs tidlige Död var for hans Moder. Derefter forklares Norges Forhold til de tvende andre skandinaviske Riger i det femtende Aarhundredes første Halvdeel; Christophers Regiering over det forenede Norden, sættes et fortient Æreminde. Fremstillingen af de Begivenheder, som fulgte umiddelbart paa Christophers Död, begynder med en Characteristik af Carl Knudsen og et nærmere Blik paa de Omstændigheder, under hvilke han stræbte frem til sit Maal; det vises, at og hvorledes han inden föie Tid svang sig paa den svenske Throne, medens han allerede pönsede paa, ogsaa at skaffe sig Norge. Herfra vendes Öiet hen paa det danske Rigsraads Forctagender, og paa Valget af Chri-